

170 . Sibiu | Punct: Centrul istoric, str. Avram Iancu, nr. 1-3 | Anul: 2005

Anul: 2005

Cod RAN: 143469.11

Perioade: Evul Mediu, Perioada modernă

Epoci: Epoca medievală timpurie, Evul Mediu, Perioada modernă

Tipuri sit: exploatare/carieră, tip neprecizat, amenajare/construcție

Categorii sit: Apărare (construcții defensive), Domestic

Autori: Angel Istrate, Claudia Urduzia

Instituții: SC Damasus SRL Brașov, SC Clio Consult SRL Sibiu

Raport

Intervențiile arheologice la intrarea din str. Avram Iancu spre Piața Mare au fost determinate de faptul că acest segment stradal urma să fie reabilitat, înlocuindu-se asfaltul existent cu un pavaj. Pentru aceasta a fost îndepărtat mecanic asfaltul și patul acestuia (un strat cu o grosime de 0,35-0,40 m), după care s-au efectuat sondajele arheologice, cu scopul de a prospecta zona. Au fost realizate 2 secțiuni, S 10 și S 11, amplasate aproximativ în centrul suprafeței ce urma să fie afectată de intervenții, în fața clădirii de la nr. 1 (magazinului Altex).

În paralel cu executarea sondajelor arheologice s-au realizat o parte din instalațiile utilitare, sub supraveghere arheologică. În timpul lucrărilor, în paralel cu intervențiile inițiate de Primărie, în fața casei cu nr. 3 au început lucrări de subzidire din inițiativa proprietarului, care pe parcurs au fost de asemenea preluate de arheologi. Suprafața respectivă a primit numărul 13, fiind extinsă în mai multe etape până la clarificarea situației. După încheierea sondajelor arheologice, pe suprafața străzii în dreptul numerelor 1-3 a fost continuată decaparea mecanică până la $-0,60$ $-0,70$ m, sub supraveghere arheologică, după care s-a realizat același tip de intervenție ca și în Piața Mare, turnându-se straturi succesive de balast și pietriș, apoi un beton stabilizat pe care stă pavajul din piatră cubică. Lucrările s-au desfășurat în lunile iulie și august 2005.

Str. Avram Iancu nr. 1

Secțiunea 10 a fost trasată perpendicular pe intrarea în magazinul Altex, cu dimensiunile 7 x 2 m, iar secțiunea 11 a fost trasată perpendicular pe S 10, astfel încât laturile estice ale celor 2 sunt coliniare. Martorul dintre cele 2 este de 1 m, iar secțiunea 11 are dimensiunile 5 x 2 m.

Zona este deosebit de frământată de intervenții moderne legate de montarea unor instalații sau de refacerea pasajului stradal.

Structuri zidite

O zidărie superficială a fost descoperită în colțul sud-vestic al secțiunii, realizată din bolovani de piatră legați cu un mortar nisipos extrem de friabil. Partea superioară a acestei structuri se află la $-0,54$ m, iar partea inferioară la $-1,04$ m. Cel mai probabil această structură a servit drept fundație pentru un stâlp de iluminat.

Amenajări stradale:

Prima amenajare a străzii pare să fie un strat de crengi și scânduri, care au apărut pe suprafață la $-1,20$ $-1,40$ m.

Pavaj din piatră de râu surprins parțial la -1 m.

Pavaj din piatră de râu. A fost surprins fragmentar în capătul estic al secțiunii 10, așezat pe o nivelare consistentă cu nisip amestecat cu pietricele. Partea superioară a pavajului se află la $-0,52$ m. Patul asfaltului

a suprapus direct acest pavaj, probabil însă după o decapare prealabilă a suprafeței.

Asfaltul a fost așezat pe un pat cu o grosime de 0,40-0,50 m. În momentul începerii săpăturii suprafața era decapată complet.

Stratigrafia

Sondajele arheologice de pe str. Avram Iancu au fost trasate după îndepărtarea stratului de asfalt și a patului acestuia, ceea ce a însemnat o coborâre medie a nivelului cu aproximativ 0,35-0,40 m.

În punctele cele mai adânci săpătura s-a oprit într-un nivel de lut negru amestecat cu fragmente de lemn, în care bălțește apa, și pe care l-am considerat ca fiind prima intervenție medievală în această zonă. Partea superioară a acestui strat oscilează între -1,22 m W și -2 m W, în funcție de intervențiile mai târzii din zonă. Materialul ceramic recoltat din această depunere pledează pentru o datare în sec. XIII. Este interesant faptul că pe o mare parte a suprafeței acest strat este suprapus direct de intervențiile recente de montare a unor conducte din fontă, la -0,80 m (medie) față de nivelul actual de călcare.

Următoarea depunere este destul de asemănătoare ca și consistență, respectiv un strat de pământ negru amestecat cu pământ galben și rare pietricele, reprezentând probabil o nivelare finală în procesul de asanare a terenului și pregătire pentru locuire. La partea superioară a acestui strat au apărut mai multe crengi și scânduri așezate destul de regulat, fără să sugereze însă o poditură propriu-zisă.

Aceste depuneri sunt căpăcuite de o lentilă de nisip, cu partea superioară la -1,04 m W, care ar putea sugera un nivel de călcare medieval sau modern în zonă. Peste această cotă și pe cea mai mare parte a suprafeței avem de-a face cu depuneri contemporane, legate de montarea conductelor din fontă. Conductele, respectiv șapa din beton care le susține și protejează, sunt suprapuse de o umplutură recentă cu materiale amestecate, între care remarcăm fragmente de asfalt.

În capătul estic al secțiunii 10 peste stratul cu scânduri se regăsește o nivelare consistentă cu nisip amestecat cu pietricele, care reprezintă patul unui pavaj din bolovani de râu. La partea superioară a acestuia s-a adâncit șanțul pentru montarea unei conducte din lemn.

Str. Avram Iancu nr. 3

Secțiunea 13 a debutat ca o săpătură îngustă în lungul fațadei casei de la nr. 3 (Altex megastore), realizată de proprietarul clădirii cu scopul de a reabilita fundațiile. Pe măsură ce au început să apară vestigiile arheologice, sectorul a fost preluat de specialiști și s-a extins în mai multe etape până la dimensiunile 6,50 x 4,10 m. Săpătura s-a desfășurat însă într-un ritm deosebit de alert, dat fiind faptul că fundațiile clădirii au rămas dezvelite o perioadă destul de lungă de timp. Din acest motiv proprietarul nici nu a permis amplificarea investigațiilor arheologice, astfel că o mare parte a informațiilor pe care le sintetizăm mai jos au fost de fapt înregistrate pe parcursul lucrărilor de reabilitare.

După ce suprafața respectivă a fost documentată, proprietarul a dispus demolarea aerisirilor pivniței, s-au realizat o izolație, o subzidire și s-au construit aerisiri noi. Pentru aceste lucrări săpătura în imediata apropiere a clădirii a trebuit să fie adâncită foarte mult, și toate structurile vechi aflate în perimetrul respectiv au fost distruse.

Structuri zidite

Zid vechi

În săpătură a fost surprins un fragment de zid orientat NV-SE, cu partea superioară demolată neregulat la cote cuprinse între -1,03 m și -2,04 m. O parte a zidului a fost demolată la construirea celor două fântâni, o altă parte este suprapusă de canalul boltit care merge spre pasajul de trecere spre Piața Mică. Din acest motiv nu am reușit să îl delimităm pe lățime, dar probabil că aceasta se situa între un minim de 1,50 m și un maxim de 2 m.

Zidăria este realizată din bolovani foarte mari de piatră (dimensiuni maxime 0,80 x 0,45 m) legați cu un mortar foarte dur de culoare gri, cu multe granule de var. Rare fragmente de cărămidă apar în această structură cu scopul de a obtura goluri mărunte. Șanțul pentru construirea fundației s-a adâncit în stratul de pământ negru de mlaștină. Talpa fundației nu a fost identificată, săpătura oprindu-se la -2,28 m din cauza

---

suprafeții foarte mici. Informațiile acumulate nu ne permit stabilirea funcțiunii acestei ruine și nici datarea ei.

Fântâna veche (renascentistă)

Prima fântână construită pe acest amplasament a avut o formă circulară, cu diametrul interior de aproximativ 4,50 m și ziduri groase de 0,35 m la nivelul vizibil. Infrastructura a fost realizată din zidărie (bolovani de piatră și fragmente de cărămidă). Funcționarea fântânii era asigurată prin conducte din lemn. În săpătură a fost surprins doar cercul din fier care susținea o astfel de conductă.

Fântâna modernă

Fântâna pe care o numim modernă a avut o formă neregulată, pe care o putem apropia de un romb cu laturile interioare arcuite. A fost construită din cărămidă legată cu un mortar foarte dur, asemănător unui ciment. Structura nouă a fost în principiu construită în interiorul celei vechi, pereții acesteia fiind cămășuiți cu zidăria din cărămidă. Pentru realizarea sistemului de aducțiune și de scurgere a fost realizată o zidărie nouă, în exteriorul celei vechi. O parte dintre pietrele dislocate de la fântâna veche au fost refolosite. Partea decorativă a instalației, greu de imaginat astăzi la adevărata ei amploare, pare să fi fost organizată în principal pe latura dinspre Piața Mare, acolo unde planul devine neregulat atașându-se cel puțin două prelungiri.

Aducțiunea era rezolvată prin țevi din fier. O astfel de țevă a fost surprinsă în partea nordică a săpăturii, la -2,27 m. Fântâna dispunea de un sistem de canale, dintre care au fost identificate cu precizie două, unul pe latura nordică și celălalt pe latura sudică. Canalul de pe latura de N intra sub pasajul de trecere spre Piața Mică. Din cel de-al doilea canal a fost identificată doar deschiderea spre fântână, un pătrat cu latura de 0,30 m, aflat între -2,14 și -2,46 m.

Clădirea actuală

Clădirea actuală este construită din cărămidă legată cu un mortar gălbui nisipos, destul de friabil. Fundația este marcată la partea superioară printr-un decroș lat de 0,15 m, aflat la -1,28 m. La talpa fundației se observă un bolovan mare de piatră, cu partea inferioară la -2,50 m.

Câteva fragmente de ziduri construite în principal din cărămidă au apărut în partea de sud a săpăturii. Atât structura zidăriei cât și cotele de adâncime indică faptul că acestea sunt construcții târzii, realizate cel mai probabil atunci când s-au făcut și aerisirile pivniței.

Stratigrafia

Suprafața secțiunii 13 a fost atât de aglomerată de construcții mai vechi sau mai noi, încât săpătura s-a desfășurat mai mult în moloz decât în pământ. Cele câteva segmente stratigrafice surprinse ne permit doar puține comentarii, descriind o matrice destul de simplă.

Sucesiunea stratigrafică înregistrată în S 13 nu diferă esențial de cea descrisă în secțiunile 10 și 11. Solul considerat "viu" este același strat de lut negru mâlos, cu fragmente de lemn, folosit pentru asanarea mlaștinii. Peste acesta s-a depus un strat castaniu roșcat destul de curat, păstrat cu o grosime maximă de 0,60 m. Pe un segment redus, între cele două apare o lentilă cu mult lut galben, conținând pigment de cărbune și ceramic. Pavajul din bolovani de râu s-a păstrat parțial, cu partea superioară la -0,93/-1,12 m, dislocat de o canalizare.

În ceea ce privește depunerile din partea superioară a săpăturii, acestea sunt în majoritate contemporane. Zona a fost sistematizată odată cu amenajarea asfaltului, după care a fost răscolită în mod repetat pentru refacerea diferitelor instalații sau pentru reparații la clădire. Aceste intervenții au depășit uneori în adâncime 1 m, coborând în stratul negru pe care îl considerăm sol viu. Atunci când aceste lucrări au deranjat asfaltul, zona a fost reparată cu fragmente de piatră și cărămidă.

[Raportul 3499 din cronica.cimec.ro](#)
[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
